

ODGOVORI NA VPRAŠANJA - GLOSA

Ali razumete dvig minimalne plače kot izoliran socialni korektiv ali kot element, ki mora biti sistemsko integriran v celotni plačni model javnega sektorja? Ali boste ob vsakem dvigu minimalne plače avtomatično prilagodili celotno plačno lestvico?

Dvig minimalne plače razumemo kot socialni korektiv, ki mora preprečevati revščino zaposlenih. Vendar pa mora biti tak dvig sistemsko usklajen tudi s celotnim plačnim modelom javnega sektorja. Če se minimalna plača zvišuje brez prilagoditve plačne lestvice, nastaja kompresija plač, ki zmanjšuje motivacijo in razvrednoti zahtevnejša delovna mesta.

Zato podpiramo model, pri katerem se ob večjih spremembah minimalne plače sistemsko prilagodi tudi plačna lestvica v javnem sektorju.

Kakšno razmerje med najnižjo in najvišjo plačo v javnem sektorju se vam zdi dolgoročno vzdržno in pravično? Prosimo za konkretno številko, ne za načelno izjavo.

Dolgotrajno stabilen in pravičen sistem mora ohranjati jasne razlike glede na odgovornost, zahtevnost dela in izobrazbo. Menimo, da je razmerje približno 1 : 7 med najnižjo in najvišjo plačo v javnem sektorju okvir, ki omogoča ravnotežje med socialno pravičnostjo in motivacijo za prevzem zahtevnejših funkcij.

V kakšnem roku boste odpravili kompresijo, ki je v tem mandatu ponovno nastala? Odgovor, da je minimalna plača socialno nujna, ni dovolj. To razumemo. Vprašanje je, ali imate sistemsko rešitev ali pa boste prihodnji mandat znova upravljali z občasnimi popravki, ki ustvarjajo nove anomalije.

Kompresijo plač je treba odpraviti sistemsko in ne z občasnimi parcialnimi popravki. V naslednjem mandatu bi bilo treba pripraviti celovito reformo plačnega sistema javnega sektorja, ki bo ponovno jasno razlikovala med zahtevnostjo delovnih mest in odgovornostjo zaposlenih.

Takšna reforma mora biti pripravljena v sodelovanju s socialnimi partnerji in izvedena v razumnem časovnem okviru.

Na področju samozaposlenih v kulturi je bila uredba sprejeta. Vendar vprašanje ostaja: ali trenutna ureditev zagotavlja dolgoročno socialno varnost ali zgolj začasno stabilizacijo? Kako boste uredili bolniško varnost, pokojninsko prihodnost in kreditno sposobnost teh ljudi? Ali podpirate minimalni dohodkovni standard, ki bi preprečil zdrs pod prag dostojnega življenja?

Ureditev samozaposlenih v kulturi je korak v pravo smer, vendar sama po sebi še ne zagotavlja dolgoročne socialne varnosti. Potrebno je izboljšati stabilnost prihodkov, dostop do socialne varnosti ter zagotoviti, da ustvarjalci ne padejo pod prag dostojnega življenjskega standarda.

Posebno pozornost je treba nameniti tudi bolniški zaščiti, pokojninski varnosti in kreditni sposobnosti samozaposlenih ustvarjalcev.

Digitalno okolje odpira dodatna tveganja. Slovenska avtorska dela se uporabljajo za treniranje sistemov umetne inteligence brez jasnih pravil in brez nadomestil. Kako boste zaščitili ustvarjalce pred nepooblaščenno uporabo njihovih del? Ali podpirate obvezno nadomestilo za uporabo avtorskih del pri treniranju umetne inteligence? Kako boste zagotovili, da slovenski jezik v digitalnem prostoru ne postane obrobna kategorija?

Digitalni razvoj odpira nova vprašanja zaščite avtorskih pravic. Menimo, da mora biti uporaba avtorskih del za treniranje sistemov umetne inteligence ustrezno regulirana in da morajo ustvarjalci za takšno uporabo prejeti pravično nadomestilo.

Slovenski jezik in slovenska kulturna produkcija morata imeti ustrezno zaščito tudi v digitalnem prostoru.

Kultura in varstvo narave nista proračunska okraska, temveč javno dobro. Kolikšen delež BDP ste pripravljeni nameniti tem področjem? Prosimo za jasno številčno zavezo.

Kultura in varstvo narave sta pomemben del nacionalne identitete in dolgoročnega razvoja družbe. Zavzemamo se za stabilno financiranje teh področij ter postopno povečanje sredstev na približno 1 % BDP za kulturo, ob hkratnem učinkovitem in transparentnem upravljanju javnih sredstev.

Ali podpirate večletno programsko financiranje javnih zavodov, ki bi jim omogočilo stabilnost namesto stalne odvisnosti od letnih negotovosti?

Podpiramo večletno programsko financiranje javnih zavodov, saj stalna odvisnost od letnih proračunskih odločitev otežuje stabilno načrtovanje programov in razvoj institucij.

Pričakujemo tudi jasno stališče o socialnem dialogu. Ali boste sindikate dejansko vključili v pripravo zakonodaje, ki posega v položaj delavstva, ali bo dialog ponovno formalnost brez realnega vpliva?

Socialni dialog mora biti resničen in ne zgolj formalen. Sindikati morajo biti vključeni v pripravo zakonodaje, ki vpliva na položaj zaposlenih, saj lahko le tako nastajajo uravnotežene in dolgoročno stabilne rešitve.

Kako boste zagotovili strokovno in nepolitično kadrovanje v javnih institucijah?

Zavzemamo se za strokovno in transparentno kadrovanje v javnih institucijah. Vodstvene funkcije morajo temeljiti na strokovnih kompetencah, izkušnjah in rezultatih dela, ne pa na politični pripadnosti.

In, nenazadnje, kako boste reševali stanovanjsko vprašanje mladih kulturnih in naravovarstvenih delavcev ter drugih zaposlenih v javnem sektorju in širše? Brez dostopnih stanovanj ni stabilne družbe, ampak grozeča prekarna prihodnost.

Stanovanjska problematika je eden ključnih socialnih izzivov mladih. Rešitve vidimo predvsem v povečanju ponudbe stanovanj, aktivaciji državnih zemljišč za gradnjo in razvoju javno-zasebnih partnerstev pri stanovanjski gradnji.

Posebni programi najemnih stanovanj lahko pomagajo tudi mladim zaposlenim v javnem sektorju, vključno s kulturnim in ustvarjalnim sektorjem.